

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2023/00012

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Hållbarhetsrapport 2022

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- anta Hållbarhetsrapport 2022

Ärendet

Hållbarhetsrapporten är en av flera vägar att informera och skapa dialog med våra kunder och övriga intressenter om vårt arbete, där vi strävar efter att kontinuerligt utveckla oss inom ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet inom våra verksamhetsområden.

Ett viktigt syfte med vår hållbarhetsrapport är att våra intressenter på ett enkelt och transparent sätt ska kunna ta del av vårt pågående hållbarhetsarbete och förstå vårt uppdrag. Hållbarhetsarbetet inom Nacka vatten och avfall tar sin utgångspunkt i hur vi styr, planerar och följer upp vår verksamhet. Hållbar verksamhet är en ledningsfråga och är integrerad i våra verksamhetsprocesser.

Ärendets beredning

Lise-Lotte Björkman Averbo, avdelningschef Verksamhetsstöd och Fredrik Kristoffersen, Ekonomichef har berett ärendet.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef

Bilaga: Hållbarhetsrapport

NACKA
VATTEN
AVFALL

Nacka vatten och avfall

Hållbarhetsrapport 2022

Innehåll

Vår vd har ordet	3
Vår vision	3
Om den här hållbarhetsrapporten	5
Vårt Uppdrag	5
Agenda 2030 – globala mål för hållbar utveckling.....	7
Vår omvärld	8
Framtida klimat – Stockholmsregionen fram till år 2100.....	8
Klimatneutrala Nacka	8
Program för klimatanpassning.....	8
Vårt synsätt kring våra kunder och övriga intressenter.....	9
Intressentkartläggning.....	9
Viktiga strategiska steg i vår hållbara utveckling under 2022.....	10
Hållbarhetspolicy	10
Omställning till en fossilfri fordonsflotta	10
Hållbarhet integrerad i verksamhetsstyrningen	10
Säkerhet.....	10
Fossilfri och klimatneutral verksamhet.....	11
Vårt synsätt kring social hållbarhet	12
Motiverade medarbetare och hållbart arbetsliv	12
Attraktiv arbetsgivarindex	12
Kompetensförsörjning	13
Validering och praktikplatser	13
Vårt värdegrundsarbete	13
Antikorruption	14
Visselblåsfunktion.....	14
Samarbeten	14
Vårt synsätt kring hållbarhet utifrån ett ekonomiskt perspektiv.....	16
Avgifter och taxor för våra tjänster	16
Hållbar förnyelse genom modernisering och utbyggnad av vatten och avlopp	17
Hållbara investeringar	17
Vårt synsätt kring hållbarhet utifrån ett miljö/ekologiskt perspektiv.....	19
Nackas avfallsplan och avfallstrappan	19
Minska mängden avfall.....	21
Använd vattnet hållbart.....	22
Vattenprover	22
På Nacka vatten och avfall är vi Kranmärkta	23
Vår väg framåt.....	26
Digitala vattenmätare för snabbare och mer precis uppföljning.....	26
Fastighetsnära insamling av förpackningar	26
Obligatorisk insamling av matavfall.....	27
Obligatorisk insamling av textil.....	27
Tillgångsförvaltning	27
Sammanställning Målsättningar och resultat.....	28

Vår vd har ordet

”Nacka vatten och avfalls uppdrag handlar främst om att möta våra kunders behov. Vi verkar för deras livsmiljö och att viktiga delar i vardagen fungerar under dygnets alla timmar. Det ska finnas rent vatten i kranen, hushålllets avfall ska hämtas regelbundet och det ska vara lätt att göra rätt när man sorterar sitt avfall. Våra kunder ska vara trygga i att vi levererar våra tjänster till rätt kvalitet, oavsett om de bor nära naturen eller i den stadsmiljö som växer fram i delar av kommunen.

Det råder ingen tvekan om att vi som samhällsbyggare står inför växande utmaningar och förändringar. Nacka vatten och avfalls fortsatta resa kräver innovation och nytänkande. Det ställer högre krav än någonsin på dialog och samverkan över gränser i många olika sammanhang. Därför behöver vi utveckla våra samarbeten både utanför och inom bolaget. Vi behöver fortsätta att vara modiga, pröva oss fram och utmana gamla sanningar för att hitta bättre och mer effektiva arbetssätt. Så möter vi framtiden och de krav som samhället och våra kunder ställer på oss.

Nacka vatten och avfall är redan med i förändringarna som leder samhällsbyggandet framåt, och vi fortsätter resan fast beslutna om att fortsätta göra skillnad som betyder något för människor nu och i framtiden.”

Mats Rostö, vd Nacka vatten och avfall

Vår vision

Vår vision är att erbjuda Sveriges främsta vatten- och avfallstjänster för hållbar och kraftfull samhällsutveckling. Genom att effektivt driva utvecklingen av vatten- och avfallstjänster framåt, lägger vi grunden till trygghet, välmående och morgondagens hållbara samhälle. Vi är en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare inom vår bransch och tillsammans tar vi ansvar för kretslopp, miljö och hållbar samhällsutveckling.

Målbild 2025

Vi levererar hållbara och kostnadseffektiva tjänster med rätt kvalitet till våra kunder

Det här menar vi med vår målbild:

Kunden och andra intressenter förstår vårt uppdrag.

Vi vet vad som efterfrågas av våra kunder.

Vi uppfattas som långsiktiga, hållbara och förtroendeingivande i vår omvärld.

Vi genomför vårt uppdrag effektivt och till rätt kvalitet i alla led.

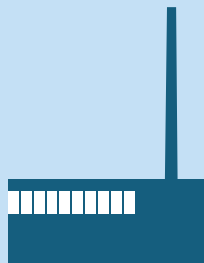
Vi mäter kontinuerligt hela vår verksamhet och utveckling i kända och väl definierade nyckeltal där vi kan jämföras med vår bransch.

Vår verksamhet i siffror 2022

6 859 769 m³

Så mycket dricksvatten köpte vi in och distribuerade i Nacka kommun.

8 595 625 m³

Mängden avloppsvatten som tagits omhand och transporterats till Käppalaverket och SVOA.

ca 100 medarbetare

När bolaget bildades 2016 var vi 67 anställda – nu är vi fler än 100 medarbetare.

99,8 %

Under året gjordes 99,8 % av sophämtningarna i Nacka i tid.

+ 19 000 t on

Så stor volym rest- och matavfall samlades in under året.

+ 109 000 personer

Så många kommuninvånare nyttjar våra tjänster inom VA och avfall.

Nacka vatten och avfalls hållbarhetsresa

2016

Nacka vatten och avfall bildas

2021

Vi publicerar vår andra hållbarhetsrapport

2022

Vi publicerar vår tredje hållbarhetsrapport
Hållbarhetspolicy
Påbörjar resa mot fossilfritt och klimatneutralt
Viktiga steg inom vårt säkerhetsarbete

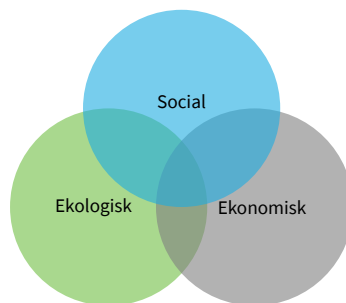
2020

Vår hållbarhetsresa startar, med strategidag för alla anställda
Vi publicerar vår första hållbarhetsrapport

Om den här hållbarhetsrapporten

Den här hållbarhetsrapporten delges separat men sammanställs i samband med Nacka vatten och avfalls årsredovisning. Mycket av informationen finns också att ta del av i bolagets verksamhetsrapport.

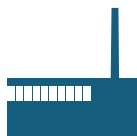
Hållbarhetsrapporten är en av flera vägar att informera och skapa dialog med våra kunder och övriga intressenter om vårt arbete, där vi strävar efter att kontinuerligt utveckla oss inom ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet inom våra verksamhetsområden.

Ett viktigt syfte med vår hållbarhetsrapport är att våra intressenter på ett enkelt och transparent sätt ska kunna ta del av vårt pågående hållbarhetsarbete och förstå vårt uppdrag. Hållbarhetsarbetet inom Nacka vatten och avfall tar sin utgångspunkt i hur vi styr, planerar och följer upp vår verksamhet. Hållbar verksamhet är en ledningsfråga och är integrerad i våra verksamhetsprocesser.

Vårt Uppdrag

Nacka vatten och avfall är med och bidrar till ett fungerande samhälle under årets alla dagar och timmar. Vi genomför vårt uppdrag i hela Nacka kommun – i allt från naturnära områden till stadsmiljöer. Nacka vatten och avfall tillhandahåller rent vatten samt omhändertagande av dagvatten, spillvatten och avfall med fokus på hållbarhet och Nacka kommuns långsiktiga samhällsutveckling. Genom samverkan inom kommunkoncernen tar bolaget aktiv del i kommunens ambitioner och samarbeten kring hållbarhet och målbilden att arbeta för en klimatneutral stad integreras löpande i verksamheten. För oss är det centralt att möta dagens och framtidens behov samt följa de regler och lagar som berör våra verksamhetsområden.

Vatten och avlopp

Vi verkar för att tillhandahålla vårt viktigaste livsmedel: rent dricksvatten.

Vi ansvarar för omhändertagande av spillvatten, det vill säga allt som vi spolar ner i våra avlopp genom till exempel toaletten eller diskhon.

Vi utvecklar lösningar för avledning av dagvatten från miljöer mellan stad och natur.

Avfall och återvinning

Vi ansvarar för att våra kunders hushållsavfall hämtas och att invånarna kan lämna grovavfall på någon av våra tre kretsloppscentraler. Det är också vi som samlar in slam från enskilda avlopp.

Vi arbetar för att minimera avfall och hanterar det avfall som uppkommer på ett hållbart och klokt sätt. Avfallet som samlats in lämnar vi vidare till återbruk, återvinning, förbränning och i sista hand deponering.

Våra tjänster levereras till våra kunder inom vatten och avlopp enligt vattentjänstlagen och inom avfallskollektivet enligt miljöbalken. Vi vill fullfölja vårt uppdrag så effektivt som möjligt med allas vår ekonomi och vår omvärlds bästa som högsta prioritet.

Nacka vatten och avfall har ansvar för hel kretsloppet av våra tjänster men en stor del av bolagets verksamhet sker tillsammans med underentreprenörer och leverantörer. Vårt dricksvatten köper vi från Stockholm Vatten och Avfall. Det spillvatten som genereras i Nacka renas i reningsverk hos Stockholm Vatten och Avfall i Henriksdals reningsverk och i Käppalaverket på Lidingö.

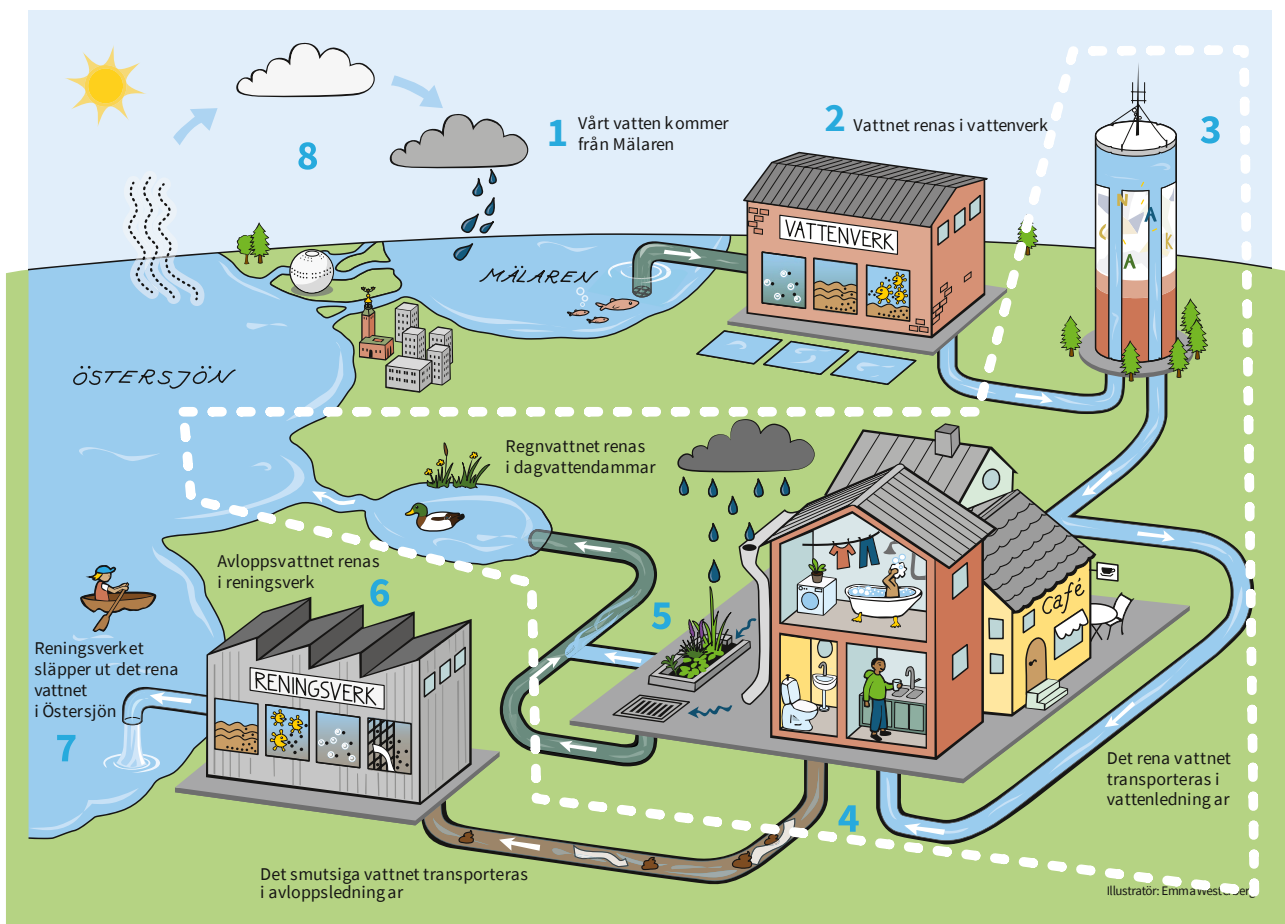

Illustration: Emma Westerberg

Den cirkulära ekonomin

Vårt uppdrag är att skapa bästa förutsättningar för oss alla att bidra och ta ansvar i detta kretslopp som ofta benämns som den cirkulära ekonomin. Sverige har redan kommit en bra bit på väg. Återanvändning och källsortering har blivit symboler för hushållens bidrag till miljöarbetet och många anstränger sig för att minska sitt avfall. Land och stad förenas i den cirkulära ekonomin där avfall, avloppsvatten och andra restprodukter blir värdefulla resurser, som fjärrvärme, el, biogas och näringsämnen till jordbruket. Det lokala kretsloppet är cirkulär ekonomi i praktiken.

Bild från broschyren Cirkulär ekonomi i praktiken.

Agenda 2030 – globala mål för hållbar utveckling

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det möjliggörs genom FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030.

Nacka vatten och avfalls verksamhet har koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen, men de mål vi berörs mest av och där vi har störst möjlighet att påverka och bidra till en hållbar utveckling är följande:

Mål 6 – rent vatten och sanitet

”Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också en förutsättning för människors hälsa och en hållbar utveckling. Vatten är också en förutsättning för världens livsmedels-produktion och energiproduktion och brist på vatten kan därför bli orsak till konflikt, både inom och mellan länder.”

Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

”Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden.”

Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

”Vår planet har försett oss med ett överflöd av naturresurser, men vi människor har inte nyttjat det på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Visste du exempelvis att 1/3 av den mat som produceras slängs? Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.”

Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna

”Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.”

Texter hämtade från FN:s webbplats globalamalen.se

Vår omvärld

Vi påverkas av utmaningar och utvecklingen i vår omvärld både globalt, regionalt och lokalt. På global nivå handlar det främst om klimatförändringar, energiförsörjning och säkerhet. På regional och lokal nivå handlar utmaningarna och utvecklingen bland annat om stora infrastrukturprojekt som medför ökad efterfrågan av våra tjänster samt en ökad belastning på våra tillgångar. Exempel på detta är byggandet i ett växande Nacka, utbyggnad av tunnelbana och befolkningstillväxt i regionen.

Framtida klimat – Stockholmsregionen fram till år 2100

Baserat på klimatscenerierna från FN:s klimatpanel IPCC (RCP4.5 och RCP8.5) har Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) tagit fram data som visar hur klimatet kommer att förändras i Stockholms län. SMHI:s klimatanalys beskriver dagens och framtidens klimat (till år 2100).

- Årsmedeltemperaturen beräknas öka med ca 3 till 5 grader till slutet av seklet.
- Vegetationsperioden ökar med upp till 100 dagar – tidigare vår och längre höst.
- Antalet varma dagar blir fler.
- Årsmedelnederbörden ökar med 20–30 % i Stockholms län, med lokala variationer
- Nederbörden ökar mest under vinter och vår (upp till 40 %).
- Höjd havsnivå – ca 0,5 m i Nacka med kompensation för landhöjningen fram till 2100. Sedan fortsätter havsnivån att höjas.

Klimatneutrala Nacka

Nacka är en del av innovationsprogrammet Viable Cities genom projektet Klimatneutrala Nacka. Här samverkar intressenter som Nacka kommun, dess bolag (såsom Nacka vatten och avfall) med näringsliv, civilsamhälle och forskare inom akademien. Syftet är att utveckla och testa nya arbetssätt för att snabba på klimatomställningen och för att gemensamt finna vägen framåt mot en hållbar framtid.

Program för klimatanpassning

Nackas program för klimatanpassning ska bidra till att minska konsekvenserna av ett förändrat klimat i Nacka, samt utveckla Nacka kommuns proaktiva och systematiska klimatanpassningsarbete. Nacka vatten och avfall har ett ansvar att tillsammans med kommunen planera och genomföra åtgärder för att minimera de klimatrelaterade riskerna.

Vårt synsätt kring våra kunder och övriga intressenter

Vår målsättning i vår hållbarhetspolicy är att vår verksamhet ska ha säkra leveranser av god kvalitet som ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning. Vi tar en aktiv roll i kommunens utveckling. Vi inkluderar våra intressenter, som exempelvis medborgare och kunder i vårt arbete och den roll vi spelar i det moderna samhällsbygget. Vi bedriver aktivt arbete att sprida kunskap kring hållbarhetsanpassning och vad den enskilde kommunmedborgaren kan göra.

Intressentkartläggning

Under 2022 genomförde vi för första gången en intressent- och väsentlighetskartläggning, med syfte att hitta en inramning av bolagets hållbarhetsarbete. Med intressent menar vi någon som påverkar och/eller påverkas av verksamheten. Alla intressenter är viktiga och vi strävar efter att ha relevant kommunikation med respektive intressentgrupp.

I tabellen nedan presenteras en översikt över våra intressenter och deras viktiga frågor, samt hur vi kommunicerar gentemot respektive intressentgrupp.

Intressent	Viktiga frågor	Kommunikation	Intressent	Viktiga frågor	Kommunikation
Kunder	Rent dricksvatten God badkvalité i sjöar och hav God tillgänglighet Kostnadseffektiva och hållbara tjänster Leveranssäkerhet Gott bemötande Självservice och digitala tjänster	Personliga möten E-tjänster Kundservice Kundundersökning Nyhetsbrev Webb och sociala media	Leverantörer/entreprenörer	Kompetenta beställare Tydliga krav Säker arbetsmiljö för alla	Avtal Projekt- och byggmöten Revision av krav/leverantörsuppföljning
Medarbetare	Trygghet och säkerhet Kompetensutveckling Ledning och styrning Hälsa och friskvård Samverkan	Löpande dialog mellan chef och medarbetare Arbetsplatsträffar Medarbetarsamtal Intranät Månadsmöten Strategidagar Facklig samverkan och skyddskommitté Medarbetarundersökning	Myndigheter	Egenkontroll Krav i tillstånd och beslut Lagefterlevnad	Tillsyn Miljörapporter Samråd
Ägare och styrelse	Långsiktigt ansvar och utveckling enligt bolagsordning, ägardirektiv, affärsplan- och övriga beslut	Styrelsemöten, årsstämma Strategidagar VD-träffar, ägardialog Årsrapport och hållbarhetsredovisning	Media	Transparenta Tillgängliga Korrekt information	Intervjuer Pressmeddelanden
Kommunen	Kompetens och tjänster från oss som huvudman för VA och avfallshantering	Samverkansmöten Yttranden och dialog Gemensamma projekt			

Viktiga strategiska steg i vår hållbara utveckling under 2022

Hållbarhetspolicy

Under 2022 har styrelsen beslutat om vår hållbarhetspolicy som bärare av visionen att Nacka vatten och avfall ska leverera Sveriges främsta vatten och avfallstjänster för en hållbar och kraftfull samhällsutveckling. Genom samverkan inom kommunkoncernen driver vi målbilden att arbeta för en klimatneutral stad.

I arbetet med att identifiera och utvärdera våra intressenters mest väsentliga intresseområden ur ett hållbarhetsperspektiv tar vi utgångspunkt i hållbarhetspolicyn. Vi strävar efter att utveckla oss inom såväl ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet inom våra verksamhetsområden.

Omställning till en fossilfri fordonsflotta

Vi fortsätter byte av vår fordonspark från fossildrivna bilar till bilar som kan drivas på el eller biobränsle, med målsättning att följa Nacka kommuns strategi och vårt eget beslut att göra vår egen verksamhet fossilfri.

Hållbarhet integrerad i verksamhetsstyrningen

Under 2022 har ytterligare steg tagits för att säkerställa att hållbarhetsområdet genomsyrar vår dagliga verksamhet. Till exempel så ingår att alla avdelningar nu planerar, följer upp och regelbundet rapporterar aktiviteter, möjligheter och utmaningar inom området i sina verksamhetsplaner. Detta borgar för att frågan alltid är aktuell och att beslut inom verksamheten fattas mer medvetet utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Säkerhet

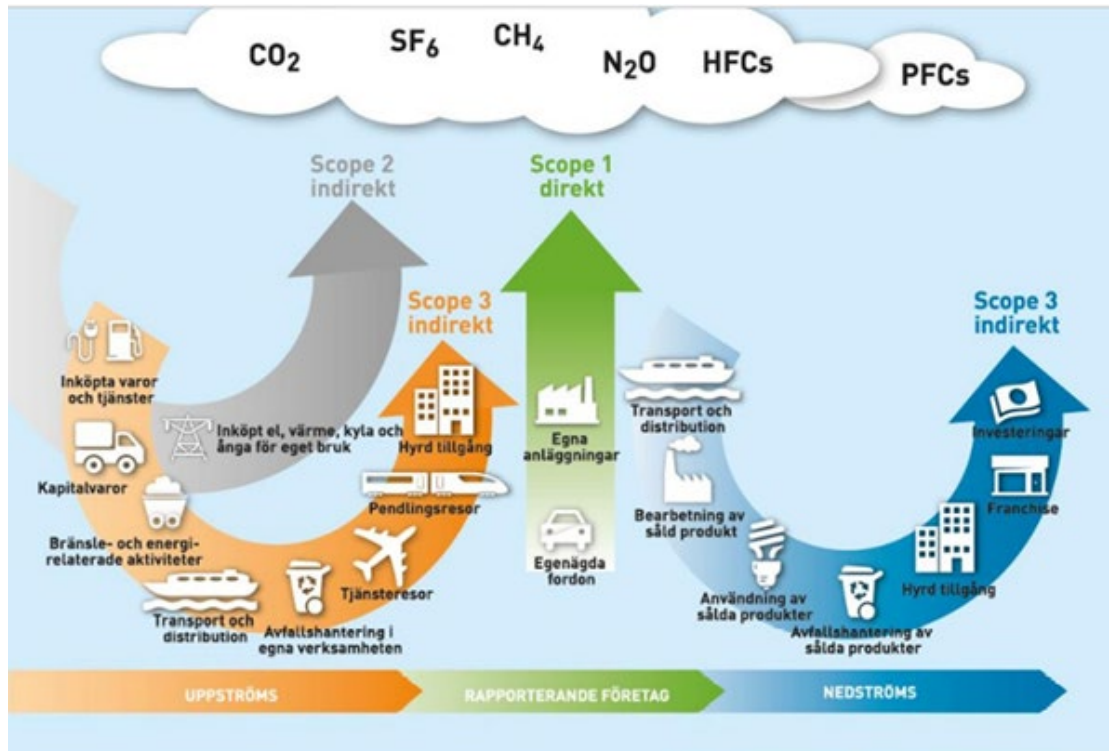
Nacka vatten och avfall arbetar aktivt med säkerhet för att skydda vår personal, kunder, anläggningar och information. Bolaget har en etablerad säkerhetsorganisation.

Under året har vi genomfört ett projekt med målet att stärka säkerheten i vår IT infrastruktur.

- En revision av bolagets GDPR-arbete gjordes – inga allvarliga avvikelser identifierades. Revisionen visade endast på mindre förbättringsåtgärder.
- Dricksvatten är klassat som livsmedel och omfattas därför av NIS (Network and Information Security, eller på svenska Nätverk- och informationssäkerhet). Enligt den svenska NIS-regleringen framgår att leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska vidta ändamålsenliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att hantera risker som hotar säkerheten. Den som identifierat sig som en leverantör av en samhällsviktig tjänst enligt NIS ska anmäla det till berörd tillsynsmyndighet. För dricksvattensektorn är denna tillsynsmyndighet Livsmedelsverket.
- Nacka vatten och avfall har under året startat ett arbete med att ta fram ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS). Systemet beräknas färdigställas under 2023.
- Framtagande av nödvattenplanen och beredskap i händelse av större störningar har intensifierats med anledning av säkerhetsläget i Europa. Ytterligare nödvattenutrustning har köpts in och rutiner uppdaterats.

Fossilfri och klimatneutral verksamhet

Nacka vatten och avfall har också fattat beslutet om att påbörja rapportering enligt redovisningsramverket GHG (Green House Gas Protocol) med målsättning att bli fossilfria inom vår egen verksamhet till år 2026 och att fortsätta arbetet mot klimatneutralitet till år 2040. Vi kommer att använda år 2023 som basår för våra mätningar och framtida jämförelser.

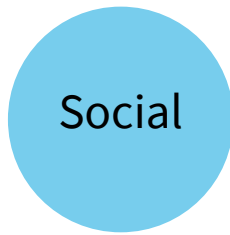

Många verksamheter kan räkna in majoriteten av sina utsläpp i Scope 3. Detta gäller även för Nacka vatten och avfall. Här omfattas indirekta utsläpp utöver inköpt energi. Det kan till exempel handla om material, transport och övriga externa leverantörer. Det är svårare att kartlägga utsläppen i Scope 3 eftersom det kräver ett mer omfattande arbete av organisationen.

Med en målsättning att utöka mätningar, uppföljningar och förbättringsarbete successivt inleder vi i enlighet med följande:

- **Scope 1:** Dessa är direkta växthusgasutsläpp som organisationen själv står för och som vi direkt kan påverka som egna anläggningar och egenägda fordon.
- **Scope 2:** Indirekta utsläpp, i form av inköpt energi som redovisas.
- **Scope 3:** Tjänsteresor utöver nyttjande av egenägda bilar. Dessa resor sker till största del med tåg enligt bolagets resepolicy.

Vårt synsätt kring social hållbarhet

En individ har behov, fysiska som psykologiska, och egna mål/drömmar. Att tillgodose planetens och alla människors möjlighet till att uppfylla dessa på en global nivå är vad social hållbarhet handlar om.

Vår målsättning i vår hållbarhetspolicy är att vår verksamhet har kompetenta medarbetare som känner delaktighet och bidrar till bolagets framgångar. Kompetensutveckling och tydliga befogenheter ger medarbetarna trygghet i sina roller. Vår verksamhet präglas av öppenhet gentemot kunder, medarbetare och samarbetspartners. Genom samarbeten tar vi tillsammans fram effektiva lösningar som svarar på framtidens utmaningar. Som en attraktiv arbetsgivare idag och i framtiden ska vi möjliggöra fler vägar in i branschen, öka mångfalden och ge våra medarbetare möjlighet att växa i sitt arbete.

Motiverade medarbetare och hållbart arbetsliv

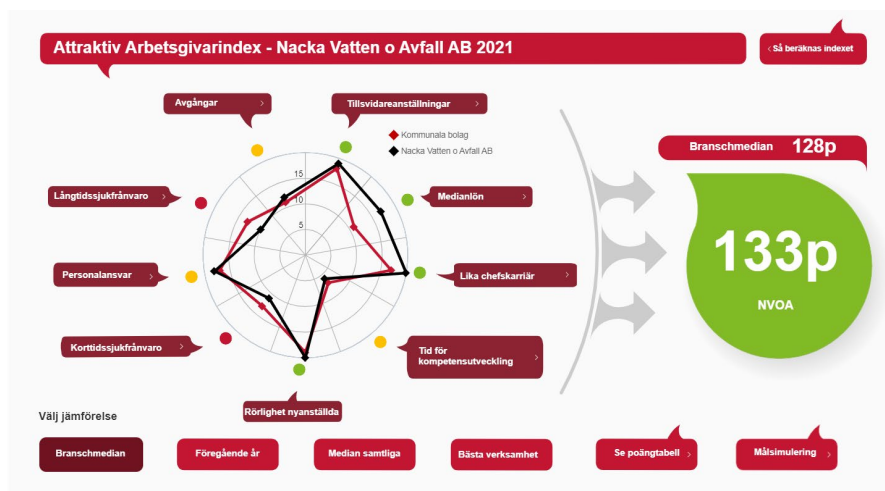
I den årliga medarbetarundersökningen följer vi ett index MMI som står för "Motiverad Medarbetarindex". MMI är ett mått på medarbetarnas övergripande motivation och arbetstillfredsställelse inom Nacka vatten och avfall. **Mål för 2022 var ett MMI på 70.** I år ser vi en uppåtgående kurva som vi tolkar som ett kvitto på att vi jobbar i rätt riktning.

Motiverad Medarbetarindex 2022 2021 2020 2019

Attraktiv arbetsgivarindex

Vi använder oss av Nyckeltalsinstitutets Attraktiv Arbetsgivarindex. Det beskriver arbetsvillkoren i organisationen – med utgångspunkten om att goda arbetsvillkor leder till engagemang, effektivitet och ökar organisationens möjligheter att attrahera nya medarbetare. Vårt senaste utfall var 133p och branschmedianen är 128p.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen inom VA- och avfallsbranschen utvecklas i takt med omvärlden och dess utmaningar, som pågående digitalisering, säkerhet, klimatförändringar och effektiviseringar. Besluten blir alltmer komplexa och ställer nya kompetenskrav på befintliga och nya medarbetare branschen.

För att säkra en väl fungerande kompetensförsörjning idag och i framtiden behöver Nacka vatten och avfall vara aktiva i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare, öka vår förmåga att attrahera nya målgrupper på arbetsmarknaden och samtidigt behålla de kompetenser vi har idag. Vi behöver hålla i bolagets kompetensförsörjningsstrategi om att skapa fler vägar in i branschen och att bredda rekryteringsbasen för att uppnå den inkluderande kompetensförsörjning bolaget strävar efter.

Validering och praktikplatser

Validering och praktikplatser är viktiga verktyg för att lyckas med vår kompetensförsörjningsstrategi. Genom validering kan en person genom praktik och handledning tillägna sig kompetens som på ett strukturerat sätt bedöms, valideras och dokumenteras och ger ett formellt erkännande i form av yrkesbevis, oberoende av hur kompetensen har tillskansats. Nacka vatten och avfall är aktiva i branschgemensamma utvecklingsarbeten för att säkra kompetensförsörjningen till branschen som helhet och till bolaget. Detta engagemang kommer att intensifieras ytterligare de närmaste åren genom att vi tillämpar de nationella yrkesprofilerna och verktygen för validering för VA- och återvinningsbranschen.

Vårt värdegrundsarbete

Under 2022 har vi jobbat med att förbättra och förtydliga vår värdegrund för alla anställda i vårt bolag som vi kallar "Vårt Nacka vatten och avfall". Kopplat till arbetet finns ett mål i vår mångfalds- och jämställdhetsplan som lyder: "Vi har en öppen och inkluderande kultur som hjälper oss att ta tillvara på potentialen i våra olikheter".

Målsättningar hållbart arbetsliv

- Vi vill kontinuerligt erbjuda praktikplatser i samverkan med etablerade aktörer för arbetsmarknadsinsatser som Jobbsprånget, Teknisksprånget och yrkeshögskolor.
- Ha ett nära samarbete med utvalda yrkesskolor som exempelvis Nackademin.
- Införa yrkesvalidering som en metod för kompetensutveckling och yrkesintroduktionsutbildning.

Entreprenörer och leverantörer

Vi strävar för att ha en tät och inkluderande dialog med våra underentreprenörer och leverantörer för att tillsammans sträva mot vår målsättning om att nå våra mål.

Det är exempelvis en av våra entreprenörer som dagligen hämtar och tömmer avfallskärnen hos våra kunder. Likaså är personalen på våra kretsloppscentraler anställda av den leverantör vi delegerat uppdraget till. Även inom VA-verksamheten finns externa entreprenörer som arbetar med vår VA-utbyggnad, gräv, schakt och transporter. Vi ser det därför som ett viktigt område att arbeta vidare med att förstärka beskrivning av och uppföljning av våra förväntningar inom området i våra upphandlingar. Personal inom uppdraget ska erbjudas skäliga och marknadsmässiga arbetsvillkor.

Antikorruption

Allmänhetens förtroende är utgångspunkten för alla anställda i Nacka vatten och avfall. Allmänheten ska känna sig trygga med att anställda i Nacka vatten och avfall aldrig låter sig påverkas av otillbörliga förmåner för vårt arbete. För att säkerställa att alla anställda vet som gäller har bolaget tydliga policys och riktlinjer såsom Medarbetarpolicy och policy mot mutor, bestickning och jäv.

Visselblåsarfunktion.

Nacka vatten och avfall ingår i Nacka kommuns koncerngemensamma organisation för visselblåsning. Alla arbetsgivare med mer än 50 anställda ska inrätta interna system för hantering av visselblåsaralarm och rutiner för uppföljning. Det gäller både privata och offentliga arbetsgivare. Den nya lagstiftningen ger ett skydd för rapportering av missförhållanden av allmänintresse.

En bred krets av personer ska kunna använda visselblåsarsystemet och skyddas mot repressalier. Utöver anställda ska bland andra volontärer, konsulter, praktikanter och aktieägare ingå i den skyddade personkretsen. Skyddet gäller även allmänheten i Nacka kommun.

Kanaler för rapportering ska vara säkra och tillgängliga. Mottagna rapporter ska hanteras av särskilt utsedda personer eller enheter, och dessa personer eller enheter ska vara oberoende och självständiga. Tystnadsplikt ska gälla för visselblåsarens eller inblandades identitet.

Samarbeten

Under året har två pilotprojekt startats i syfte att öka samverkan med näringslivet kring återbruk:

Cirkulär hubb i Nacka Forum

Den cirkulära hubben i Nacka Forum är en plats där vi möjliggör för cirkulär utveckling i samverkan med andra. Målsättningen är att hubben ska vara en plats för inspirerande event, utställningar och aktiviteter med fokus på att dela, byta, låna, laga och lära. I den cirkulära ekonomin finns inget avfall, bara resurser i ett slutet kretslopp – en sluten cirkel. Här verkar vi för att sluta cirkeln tillsammans! Projektet som startade i slutet av 2022 löper till 30 november. Därefter kommer en utvärdering att ske.

Projekt för byggåterbruk

Tillsammans med Beijer Byggmaterial startades ett pilotprojekt för att utvärdera möjligheten att återbruka byggmaterial från Österviks kretsloppscentral. Detta initiativ belönades av Byggmaterialhandlarna med priset "Guldtrucken" för återbruksinitiativet.

Byggmaterial samlas in och det som Beijer inte kan avyttra skickas till Nacka Gymnasiums byggtutbildning för att användas som utbildningsmaterial.

Utbildningsmaterial och material för återbruk till Nackas skolor och förskolor

För att inspirera barn och ungdomar och öka kunskapen kring avfall, vatten och kretsloppsfrågor samverkar Nacka vatten och avfall med skolor och förskolor i Nacka. Det gör vi genom att ta fram undervisningsmaterial, hålla faktiska utbildningar och göra studiebesök. Vi tillhandahåller också återbrukade böcker och återbruksmaterial. Sedan 2018 finns en kreativ studio på kretsloppscentralen i Älta, dit kommunens skolor och förskolor är välkomna för att skapa och utbilda kring materialens kretslopp.

Utöver dessa initiativ pågår ytterligare aktiviteter, som tillfällen för skolor och förskolor att fritt få ta del av böcker, pysselmaterial med mera som samlats in vid våra kretsloppscentraler. Utlämning av återbruksmaterial till skolor sker regelbundet och det uppskattas stort.

Vårt synsätt kring hållbarhet utifrån ett ekonomiskt perspektiv

Ekonomisk

Ekonomisk hållbarhet kretsar kring de långsiktiga ekonomiska aspekterna och drivkrafterna. Här handlar det både om att säkerställa att det ekonomiska systemet och tillväxten inte står i vägen för ekologisk och social hållbarhet, och om att hitta nya, rättvisa och resurseffektiva affärsmodeller.

Vår målsättning i vår hållbarhetspolicy är att vår verksamhet ska bedrivas affärsmässigt så att långsiktig ekonomisk stabilitet skapas och upprätthålls. Vi utvecklar ständigt våra processer och rutiner. Vår verksamhet ska ta ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjandet av VA- och avfallstjänsterna. Vår utmaning är att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för bolagets ekonomiska utveckling och samtidigt säkerställa att vi minimerar kostnaderna och negativ klimatpåverkan.

Avgifter och taxor för våra tjänster

Nacka vatten och avfall arbetar aktivt med incitament i taxekonstruktionen för att motivera bolagets kunder att konsumera mindre vatten och minska sina avfallsmängder. Det ska vara möjligt för våra kunder att påverka sin kostnad utifrån nyttjandegrad av våra tjänster. Taxorna för våra tjänster beslutas årligen av kommunfullmäktige enligt självkostnadsprincipen.

Taxan för avfall utgörs av kostnader relaterade till hantering av avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Det vill säga det som samlas in, transporteras, sorteras, återvinns eller bortskaffas genom Nacka vatten och avfalls försorg.

För att styra mot en miljöanpassad avfallshantering där matavfall sorteras ut, tillkommer en miljöstyrningsavgift för de som inte sorterar ut matavfall för insamling. I nuläget subventioneras tömning av matavfallskärl. Endast 5 kr/tömning läggs till fakturan.

Genom att källsortera så bidrar våra kunder till materialåtervinning och därigenom minskas restavfallet. Som en effekt av det kan hushållen välja att minska sin storlek på sopkärl eller ha färre tömningar och därigenom påverka sin avgift och bidra till miljöbesparingar.

Taxan för vatten och avlopp styrs av Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) och en tydlig princip är att varje generation ska bära sina egna kostnader. I beräkningen beaktas då att investeringar i VA-anläggningen ska ha en livslängd på mellan 20–70 år. Taxan utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) när man ansluter sig till VA-nätet och bruksavgifter (periodiska avgifter).

Hållbar förnyelse genom modernisering och utbyggnad av vatten och avlopp

Inom Nackas gränser löper cirka 111 mil vatten och avloppsledningar. Totalt har drygt 8000 meter av dessa lagts om eller renoverats under året.

Förnyelseområden i Nacka förses med kommunalt VA för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. Det kan till exempel vara nybyggda områden eller tidigare sommarstugeområden, men även omvandling och förtätning av befintliga områden via nya detaljplaner. Under 2022 kan nämnas ett område i Norra Boo där ca 300 hushåll anslutits till kommunalt dricksvatten och avlopp. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen, både av resurs- och miljömässiga skäl.

Schaktfritt

Under året har schaktfria ledningsrenoveringar genomförts i två olika etapper. Totalt har cirka 1300 m vattenledningar renoverats med metoden U-liner. Kortfattat beskrivet innebär Schaktfri renovering med formpassade rör ett snabbt och kostnadseffektivt sätt att återskapa kvaliteten i ledningsnätet. Den nya ledningen har samma bärighet mot yttre laster och livslängd som en helt ny ledning,

Dock reduceras rördiametern något, eftersom man drar in ett mindre rör i det ursprungliga röret. Detta arbete utförs genom att det nya röret enkelt dras in i den befintliga ledningen med hjälp av en vinsch. Den ursprungliga runda formen återskapas med ånga och tryck

Detta tillvägagångssätt är väldigt gynnsamt ur ett hållbarhetsperspektiv då man, i jämförelse med traditionellt schaktarbete, kan minska insatser med gräv och schaktmaskiner samt hantering av schaktmassor inkl. transporter av dessa.

Hållbara investeringar

Arbetsätt med Livscykelkostnadsanalys (LCC)

Valet av VA-system påverkar genomförandet och tidplanerna för utbyggnader. Dessa anläggningar byggs för att vara hållbara över generationer.

En livscykelkostnadsanalys (LCC) inkluderar både investeringskostnader samt drift- och underhållskostnader under hela livslängden.

Detta är ett viktigt och agilt arbetsätt för att säkerställa bästa hållbara metod och arbetsätt för modernisering och utbyggnad av VA utifrån såväl social, ekologisk och ekonomisk utgångspunkt. Geografiska förutsättningar i aktuellt område är t.ex. en viktig aspekt för val av lösning. Detta arbetsätt kommer att bli vägledande inför kommande projekt.

Ett exempel på projekt där detta har tillämpats är i Sydöstra Boo, Detta resulterade i en principriktning med ett blandsystem av konventionellt självfall och lätttryckavloppssystem så kallade LTA-pumpar (lätt trycksatt avlopp).

Gröna obligationer

Gröna obligationer är en del av Nacka kommuns hållbarhetsarbete. Med hjälp av sin första emission av gröna obligationer har kommunen finansierat 14 gröna projekt, vilka bidrar till att skapa ett hållbart Nacka. Dessa investeringar återfinns inom ramverkets projektkategorier för förnybar energi, energieffektiva lokaler och bostäder, hållbara transporter och vatten-och avfallshantering.

Nacka vatten och avfall står för 11 av dessa projekt som berör vatten- och avfallshantering. Ett av projekten är Älta Kretsloppscentral där stort fokus kring möjlighet av inlämning av återbruk finns. Klimatbesparingarna som uppkommer är flera. Dels den möjlighet till avfallssortering som uppkommer där det är mer klimateffektivt att materialåtervinna än

10 projekt som berör VA med fokus på sommarstugeområden med äldre enskilda avlopp, omläggning och förnyelse av ledningar och pumpstationer. Denna hållbara satsning är en ekonomisk och miljömässig insats för att säkra VA-ledningar som håller under de kommande 70 åren.

Vårt synsätt kring hållbarhet utifrån ett ekologiskt perspektiv

Ekologisk hållbarhet innebär att social och ekonomisk utveckling sker inom gränserna för vad planeten klarar av. På så sätt kan samhället tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

I vår hållbarhetspolicy är vår målsättning att vi hela tiden jobbar med att stärka, utveckla och anpassa vår verksamhet för att säkerställa den framtida vattenförsörjningen och minimera klimatpåverkan. Vår verksamhet har en långsiktig hållbar försörjning som styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat. Vår utmaning är att i en snabbt växande kommun utveckla system som säkerställer framtidens spill- och dagvattenhantering samt dricksvattenförsörjning. Vi vill verka för en sund vattenanvändning. För bevattning och andra ändamål som inte kräver dricksvattenkvalitet ska alternativ till dricksvatten övervägas. Vi vill också arbeta för att minimera mängden avfall som genereras av dom som bor och verkar i Nacka och att avfallet som uppstår ska hanteras så hållbart som möjligt.

När det gäller avfall så jobbar Nacka vatten och avfall aktivt på många plan för att möjliggöra en minskning av avfallsmängder samt minimera antalet transporter. Insamling och leverans av avfall med mera är en stor del av vår verksamhet och genom samarbete och kravställningar på entreprenörer vill vi utveckla möjligheter till mer miljövänliga alternativ som till exempel fordon som drivs av fossilfritt.

Nackas avfallsplan och avfallstrappan

Avfallsplanen

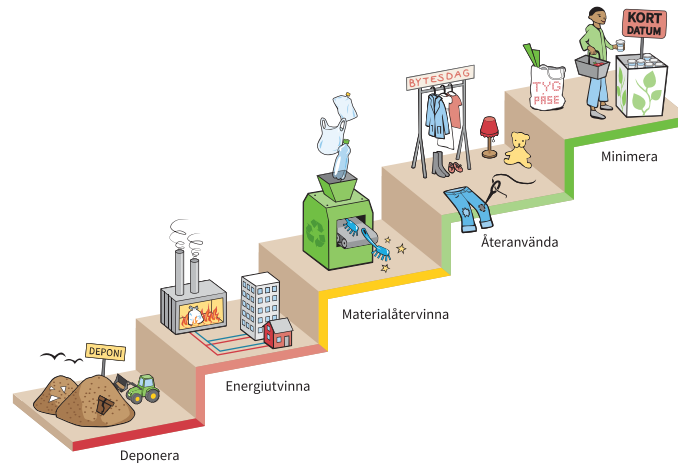
Syftet med avfallsplanen är att Nackabor, företagare, verksamheter och kommunen själva ska arbeta för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallets miljöpåverkan. Vår avfallsplan korrelerar väl med avfallstrappan som illustreras och beskrivs nedan.

I avfallsplanen beskriver vi målsättningar och driver åtgärder för år 2021–2026 utifrån nedanstående fyra övergripande mål:

- Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs
- Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade Nackabor
- Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering
- Mål 4 Minskad nedskräpning

Avfallstrappan

Avfallstrappen eller "avfallshierarkin", är ett EU-direktiv som är antaget i den svenska miljöbalken och styr hur vårt avfall ska tas om hand. Här presenteras avfallstrappans fem nivåer: minimera, återanvända, återvinna, utvinna energi och deponera.

(Avfallstrappan: Illustration av Emma Westerberg)

Minimera: I första hand ska vi se till att skapa så lite avfall som möjligt. Det kan ske genom att varor produceras på ett resurssnålt sätt och genom att konsumera så lite varor som möjligt. På så sätt spar vi på jordens resurser och undviker att farliga ämnen sprids i naturen.

Återanvända: Återanvänd dina prylar, till exempel genom att ge dem till någon som behöver dem, eller lämna dem till second hand. Du kan också göra om dem till något annat (kallas återbruk) eller sälja dem.

Återvinna: Om återanvändning inte är möjlig ska materialet i avfallet återvinnas. Det gör vi till exempel genom att sortera förpackningar (sopsortera), kompostera och panta burkar. Producentansvaret innebär att producenterna ansvarar för att samla in och ta omhand uttjänta produkter. Det gäller bland annat batterier, bilar, däck, elektronik, förpackningar och läkemedel.

Utvinna energin: Om materialet inte kan återvinnas ska det förbrännas i ett kraftverk för att omvandla energin i avfallet till el och värme.

Deponera: Deponera betyder att slänga avfallet på en soptipp (en deponi). Det är det sämsta alternativet och den sista lösningen som vi på alla sätt ska försöka undvika.

För en del material är det enda alternativet deponi. Det kallas för historiskt avfall. Ett exempel på ett sådant material är asbest, ett mineral som tidigare användes i eternitplattor och andra byggvaror. Asbest förbjöds helt år 1982, men finns fortfarande kvar i en del bostadshus och andra byggnader och kräver särskild hantering vid renovering eller rivning. Det är viktigt att nya produkter och material tillverkas utan farliga ämnen så att det inte bildas mer farligt avfall.

Minska mängden avfall

Ett exempel på hur vi på Nacka vatten och avfall samverkar med Nackabor är genom konceptet med en rullande kretsloppscentral. Den mobila kretsloppscentralen har funnits sedan 2017 men utökades under 2022 med Mobil KLC Maxi, där en eventcontainer med fyndhörna ingår. Under 2022 gjorde de mobila kretsloppscentralerna 56 stopp på 20 platser runt om i Nacka. Cirka 18,4 ton avfall och återbruk från över 2 500 besökare togs emot.

FRIGOLIT

Frigolitinsamling

Under 2022 samlades över 120 ton frigidit in på våra kretsloppscentraler i Nacka. Att återvinna frigiditen innebär en klimatbesparing på 72 ton CO₂-ekvivalenter. Om vi översätter detta resultat till transportspråk så motsvarar det 36 000 mils körning (eller nio varv runt jorden) med en bensindriven bil.

METALL

Återvinning metall har gett ”klirr i din kassa”

Under senare delen av 2022 har metaller som betingar ett högre värde börjat sorteras ut på kretsloppscentralerna. Drygt fem ton kabel, rostfritt, koppar och mässing har sorterats och inneburit en ökad intäkt om ca 70 tkr. Intäkterna går in i bolagets redovisning och kommer våra kunder till godo.

Minimeringsmästarna

Minimeringsmästarna är tävlingen för hushåll som vill minska på de onödiga sakerna, utgifterna, stressen och klimatavtrycket. I ett års tid får deltagare inspireras till hur man kan leva mer hållbart och samtidigt tävla mot andra familjer i den stora Sverige-kampen. Åtta stycken utvalda ambassadörshushåll i Nacka har medverkat på olika tematräffar (fysiska och digitala) på tema matsvinn, textil, farligt avfall, hållbar konsumtion och delande.

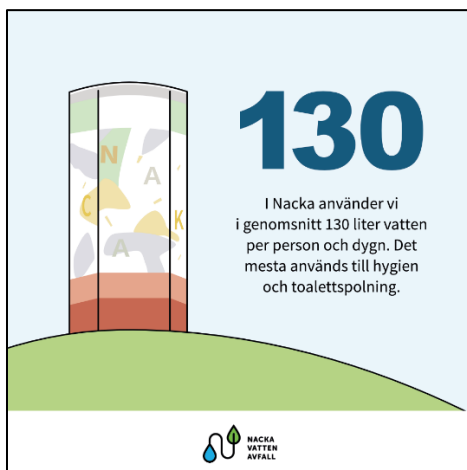

”Det är bara vatten. Det viktigaste vi har.”

Använd vattnet hållbart

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och därför behöver vi använda det klokt. Av hållbarhetsskäl är det alltid viktigt att försöka undvika onödig vattenförbrukning.

I Stockholmsområdet är vi lyckligt lottade som kan hämta vatten i Mälaren för att producera dricksvatten. Men även om det finns gott om vatten i sjön så kan vattenverken bara rena och producera en viss mängd vatten. Varma vår- och sommark dagar blir det extra viktigt att vara sparsam med kranvatten, framför allt i trädgården där det kan gå åt stora mängder. Om både privatpersoner och verksamheter hjälps åt så kan vi tillsammans spara mycket vatten.

Vattenprover

Inom Nacka kommun har Nacka Vatten och avfall ansvar för vattnets kvalitet. Fler än 100 vattenprover tas årligen på olika platser i kommunen för att kontrollera att dricksvattnet har en god kvalitet när den når konsument. Proverna analyseras på ackrediterat laboratorium.

I normalfallet analyseras vattnet avseende både mikrobiologiska och kemiska parametrar. Om provet får någon anmärkning tas ett nytt prov och orsaken till felet undersöks och åtgärdas. Om felet är i fastigheten ger vi råd för lämpliga åtgärder till fastighetsägaren.

Vattenkvaliteten har varit totalt sett bra under hela året. Några enstaka fall med tjänligt med anmärkning har noterats, men inga av dessa har krävt någon åtgärd då omprov visat på godkänd vattenkvalitet. Totalt noterades 6 st. anmärkningar vilket motsvarar en uppnådd dricksvattenkvalitet om 95 %. En anmärkning kan till exempel vara något förhöjd halt av järn i vattnet vilket kan färga vattnet lite brunt

Inne på vattenverken tar Stockholm vatten och avfall regelbundet ett stort antal prover för att bevaka att vattnet lever upp till livsmedelsverkets krav innan det går ut på ledningsnätet. Vattnet som levereras från vattenverken är av mycket god kvalitet. Det sker ingen ytterligare behandling av det vatten som kommer från Stockholm Vatten och Avfall innan det når konsumenterna i Nacka.

På Nacka vatten och avfall är vi Kranmärkta

Kranmärkt är en nationell hållbarhetsmärkning för verksamheter som väljer kranvatten framför flaskvatten. Genom Kranmärkningen visar verksamheten ställning för en bättre miljö och inspirerar andra att också välja kranvatten.

En Kranmärkt verksamhet innebär att arbetsplatsen, möten och externa konferenser eller utbildningar är fria från flaskvatten. Kranmärkningen är kostnadsfri och bygger på egna uppgifter. En Kranmärkt verksamhet får tillgång till material som kan användas marknadsföring av ställningstagandet

Att producera och leverera en liter förpackat vatten kräver minst 300 gånger mer energi än att tappa upp en liter vatten från kranen. Dessutom är kranvatten 250 gånger billigare än en flaska vatten i butik.

Förpackat vatten kräver tillverkning, tunga transporter och orsakar onödiga utsläpp. Kranvattnet är lokalt, mycket energisnålt och vi har tillgång till vattnet dygnet runt. Kranvattnet är dessutom det viktigaste och mest kontrollerade livsmedlet som finns i Sverige.

Dagvatten

Under 2022 har en genomlysning av samtliga verksamhetsområden för dagvatten i Nacka påbörjats. Resultat med eventuella förändringar eller justeringar kommer att färdigställas under 2023.

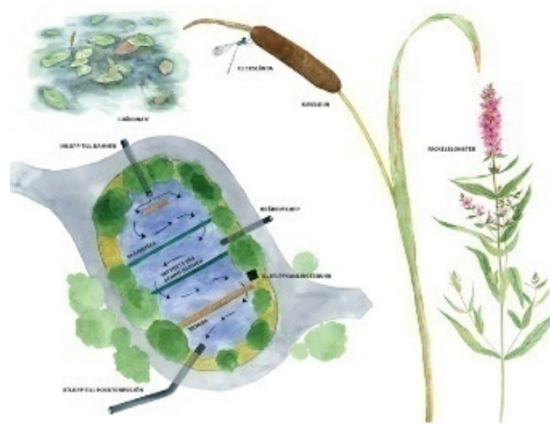
Dagvatten är regnvatten och smältvatten från tak och andra hårda ytor i stadsmiljöer. I en storstad med många tak, asfalterade gator, torg och stenlagd mark, rinner vattnet snabbt av hårdgjorda ytor. Det leds vidare till sjöar och hav. Ibland via diken, ibland via gator och mark och ibland via ledningar istället för att som i naturen tas upp av växter eller renas genom marken innan det når sjöar och grundvatten.

Dagvattendammar

I Nacka har vi flera dagvattendammar som finns till för att rena dagvattnet, som kan innehålla höga halter av näringsämnen eller föroreningar från till exempel biltrafik. I Nacka finns dagvattendammar som Nacka vatten och avfall ansvarar för vid Bagarsjön, Hedvigslund, Kocktorpssjön, Långsjön och Myrsjön, samt ett dagvattenmagasin som fördröjer dagvattnet innan det når Svindersviken.

Nacka vatten och avfall sköter drift och underhåll av dess dammar upp till vattenytan medan enheten för drift utemiljö inom Nacka kommun ansvarar för skötseln av omkringliggande grönområden ovan vattenytan.

Under 2022 har kontinuerligt underhållsarbete av dessa dammar fortgått. Exempel på detta är att vi i Långsjöns dagvattendamm genomfört mindre reparationer samt installerat en cirkulationspump. Vi utvärderar löpande resultatet och till exempel har en utökning av dammen vid Kocktorpssjön utretts. Under 2023 kommer även möjligheten att bygga en dagvattendamm vid Ältasjön att utredas.

Järlasjön är Nackas största sjö. Utsläpp från industrier och hushåll har minskat kraftigt, men sjön hotas av dåligt renat dagvatten. Stora flöden av dagvatten kan också leda till översvämningar. Därför byggs reningsbassänger för dagvatten i Kyrkviken. Nacka vatten och avfall kommer att äga och sköta den tekniska anläggningen för dagvattenrening. Målsättning för övertagande är under våren 2023.

Ovanpå bassängerna har kommunen byggt flytbryggor för bad och annan rekreation. Dessa öppnades under 2022.

Bräddningar på ledningsnätet till följd av höga vattenflöden eller fel i anläggningen

En bräddning innebär ett tillfälligt utsläpp av orenat avloppsvatten från en pumpstation eller från ledningsnät, vanligtvis från en pumpstation. Från de flesta platser sker det sällan. Alla bräddningar rapporteras till Miljöenheten på Nacka kommun, som är tillsynsmyndighet.

Under året har bräddning gjorts vid 8 tillfällen från våra avloppspumpstationer, totalt ca 3800 vilket motsvarade endast 0,04 % av den totalt avledda avloppsvolymer. Orsak till bräddningarna var dels på grund av elfel, där pumparna hade stannat, samt vid ett tillfälle en läcka på en tryckspillvattenledning.

Varför sker det bräddningar

Bräddning kan bero på olika saker, som väderleken, tekniska fel eller skräp som inte hör hemma i avloppet. Bra att veta är att detta är en säkerhetsfunktion (se nedan)

Kraftiga regn överbelastar avloppsledningarna

Bräddning kan ske vid kraftiga regn eller snösmältning, då stora mängder vatten kan komma in i ledningssystemet via otäta rör och brunnar eller felaktigt kopplade stuprör. Då blir ledningsnätet överbelastat och vattenmängden är större än vad avloppssystemet klarar av. Det avloppsvatten som bräddas vid dessa tillfällen är kraftigt utspätt och består till största delen av regnvatten.

Under 2022 har tre pumpstationer bräddat i samband med höga flöden av smältvatten. Totalt bräddad volym vid dessa tillfällen uppgick till cirka 2 100 m³ varav cirka 80% var rent smältvatten

Nedspolat skräp och fett täpper till ledningarna

Bräddning kan också ske om skräp eller fett helt eller delvis stoppar upp i avloppsledningarna så att vattnet inte kan komma fram. Det kan exempelvis vara våtservetter som spolats ner i toaletten eller matfett som spolats ut efter matlagningen och orsakar stopp när det stelnat.

Tekniska problem

Bräddning kan också ske vid tekniska problem i pumpstationerna eller på grund av strömavbrott. Tekniska problem kan uppstå för att pumparna slits och behöver underhåll. Problem kan också uppstå på grund av att nedspolat skräp och fett förstör pumparna.

Bräddning är en säkerhetsfunktion

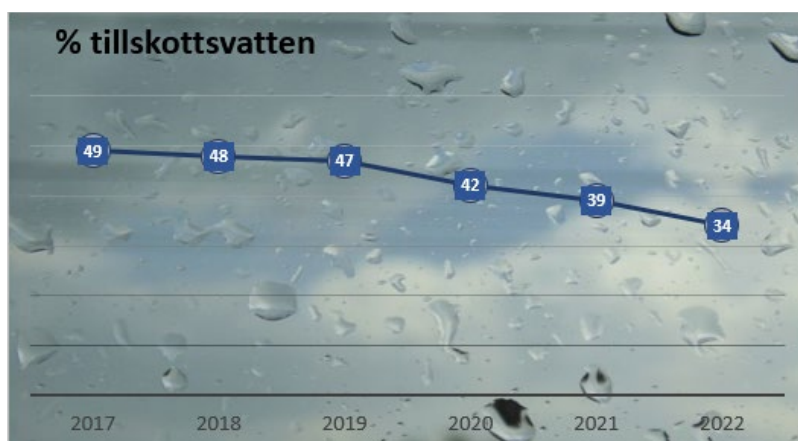
Tyvärr kan vi inte se till att det aldrig bräddar någonstans. Ledningsnätet är byggt så att det ska kunna brädda över i vissa punkter vid för höga flöden. Det är en normal säkerhetsfunktion för att inte vattnet ska gå baklänges om ledningarna bli överfulla. Om avloppsvattnet inte kan brädda ut vid dessa tillfällen riskerar vattnet att istället tränga bakåt i ledningsnätet. Då finns det risk för att vattnet kommer upp i golvbrunnar och därmed orsakar översvämningar inne i fastigheter.

Tillskottsvatten

Dagvatten som leds ner eller tränger in i ledningsnätet via grundvatten, hav, utläckage från vattenledningar eller felkopplade dagvattenledningar kallas för tillskottsvatten. Vi jobbar målmedvetet och strukturerat med frågan för att minska mängden tillskott.

Utöver ovan beskrivna aktiviteter och viktiga arbete med dagvattendammar genomför vi också ett systematiskt arbete med läcksökning och förnyelse i ledningsnätet. Detta för att till exempel inte skicka mer vatten än nödvändigt till reningsverk för kemisk och biologisk rening samt att minska förekomst av översvämningar på vägar, i tunnlar och i fastigheter.

Nacka vatten och avfall redovisar enligt nedan en starkt nedåtgående trend.

Vår väg framåt

Utvecklingen går framåt inom många områden och ny lagstiftning träder i kraft inom de närmaste åren. Det gör att vi redan under 2022 jobbar aktivt med förberedelser inom ett flertal områden.

Digitala vattenmätare för snabbare och mer precis uppföljning

Under 2022 har Nacka vatten och avfall planerat för ett införande av digitala vattenmätare i Nacka. Det innebär att de nuvarande mätarna där manuell avläsning krävs successivt kommer att ersättas. Detta arbete planeras att påbörjas under 2023.

När digitala mätare är på plats kan arbetet med att minska vattenförlusterna i ledningsnätet utvecklas ytterligare genom mer detaljerade vattenbalanser, förbrukningszoner samt underlätta arbete med att lokalisera vattenläckor.

De direkta förbättringar vi ser för våra kunder är:

- De kommer också göra våra prognoser mer träffsäkra, minska frågor till kundtjänst och ersätta behovet av manuella avläsningar av förbrukning som underlag till fakturor.
- Möjlighet till larm kan till exempel göra det enklare att identifiera orsaker till avvikande förbrukning.

Fastighetsnära insamling av förpackningar

Regeringen beslutade under 2022 om nya regler som gör det enklare för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. Det nya systemet innebär nya roller för kommuner och producenter.

I producentansvaret ligger att producenterna fortsatt ska stå för kostnaderna för en effektiv insamling och behandling av förpackningsavfallet medan kommunerna nu ges ansvar för insamlingen.

Ansvarsövergången sker med start den 1 januari 2024, och senast den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd för hushållen.

Obligatorisk insamling av matavfall

Från den 1 januari 2024 blir kommunerna skyldiga att samla in utsorterat matavfall från både hushåll och verksamheter. Begreppet matavfall ersätts samtidigt till biologiskt nedbrytbart köks- och livsmedelsavfall. Både hushåll och verksamheter blir också skyldiga att sortera ut bioavfall och inte blanda dem inbördes eller med annat avfall. Möjligheten att materialåtervinna vid källan, till exempel hemkompostera, kommer att finnas kvar.

Obligatorisk insamling av textil

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla medlemsstater samla in textil separat från annat avfall senast till 1 januari 2025. Det innebär att stora volymer textil kommer att samlas in och behöva hanteras. Enligt direktivet ska medlemsstaterna också säkerställa att avfallet förbereds för återanvändning, materialåtervinning eller andra återvinningsförfaranden och inte förbränns.

Information från Naturvårdsverket beskriver att sedan millennieskiftet och fram till och med 2021 så har konsumtionen av textil ökat med 40 procent per person i Sverige. I snitt köpte vi 14,8 kilo textilier år 2021 varav drygt 10 kilo var kläder.

Vi köper alltmer, men slänger också mycket kläder och textil i hushållsavfallet.

Varje år hamnar drygt 7,5 kilo textilier per person i soppåsen.

Miljöpåverkan sker vid produktionen av fibrer, vid tillverkning och behandling av material och produkt, vid transport och försäljning, liksom i användningsledet vid inköp, tvätt, skötsel och slutligen i avfallshanteringen.

Tillgångsförvaltning

I mars fattade bolaget beslut om att starta upp ett arbete kring tillgångsförvaltning – på engelska Asset management. Asset management är en standard (ISO 55 000) som bland annat beskriver vilka funktioner som ska finnas och vilka beslut som ska tas för att en god förvaltning av tillgångar ska kunna upprätthållas.

Tillgångsförvaltning är ett sätt att arbeta så att investeringar och andra åtgärder blir så effektiva som möjligt, sett till hela livslängden. Förenklat innebär tillgångsförvaltning att hålla en överenskommen servicenivå och acceptabel risknivå till lägsta möjliga livscykelkostnad. Samma övergripande gemensamma mål styr beslut om både investeringar och underhåll. Tillgångsförvaltning är särskilt intressant för verksamheter som bygger på omfattande teknisk infrastruktur där underhåll, reinvesteringar, nyinvesteringar och drift måste optimeras utifrån ett gemensamt, övergripande mål.

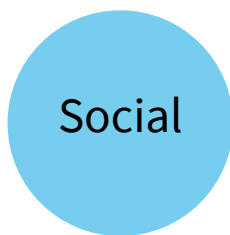
Att föra in arbetssättet och metodiken inom samtliga verksamheter inom Nacka vatten och avfall ses som ett naturligt nästa steg i utvecklingen av bolaget. Många av de ingående momenten i arbetssättet finns redan på plats. Implementeringen av metodiken beräknas pågå under en femårsperiod med i första hand fokus på VA.

Klimatförändringarna kommer innebära att riskbilden för VA ökar på flera sätt, både vad avser råvattenförsörjning, åtgärder mot bräddningar, skydd av dricksvattenkvalitet, dagvattensystem etcetera. Detta innebär ökande investeringar, men även att riskanalyser blir en ännu viktigare del av investeringsbesluten, vilket talar för ett systematiskt arbete med risk som del av tillgångsförvaltningen.

Sammanställning Målsättningar och resultat

Här redovisas i år ett axplock av indikatorer och mål. Motsvarande och ytterligare indikatorer kan återfinnas i Nacka vatten och avfalls Verksamhetsrapport 2022. Under 2023 fortsätter arbetet med att utveckla uppföljningen utifrån bolagets hållbarhetspolicy och Nacka kommuns miljöambitioner.

Social Hållbarhet

Social hållbarhet							
Målsättningar	Utfall 2021	Mål 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
MMI - MotiveradMedarbetarIndex	59	>70	68	>70	>65	>68	>70
AVI - AttraktivArbetsgivarIndex	120	148	133	150	140	145	150
Vi har ett högt utfall på AVI i jämförelse med branschen i övrigt där snittet ligger på 128 p. Dock finns områden som kort- och långtids sjukfrånvaro och möjlighet till tid för kompetensutveckling där vi strävar gentemot en förbättring.							
Praktikplatser	2	0	5	3	3	3	3
Målsättning för att erbjuda praktikplatser har överträffats 2022 med praktikanter inom Jobbsprånget, Tekniksprånget och Lärande i arbete (Lia)							
Medborgarundersökning inflytande i Nacka kommun							
Klimat- och miljöarbete. Hur tycker du att följande saker fungera i din kommun. Svaren anger andel höga svar.							
Hämtning av hushållsavfall	92%		93%				
Utbudet av platser för förpackningsåtervinning i närheten till där du b	78%		85%				
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten	85%		89%				

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet							
Målsättningar	Utfall 2021	Mål 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Verksamheten har en ekonomi i balans - Budget avvikelse kostnader totalt			3%	+5%	+5%	+5%	+5%
Vid bedömning anses målluppfyllelsen som god. Bolaget arbetar fortsatt aktivt med att effektivisera processer							
Gröna obligationer			224 Msek	250 Msek			
Dessa avser lån för de projekt som finansierats genom Gröna obligationer avseende projekt inom Avfall samt Vatten och avloppsverksamheten.							
Köpt vatten från Stockholm vatten och avfall m3			6 859 769 m3				
Vatten som levereras vidare till Värmdö kommun ingår ej							
Vattenförluster - utläckage			11%	<13%	<13%	<13%	<13%
Andel av den inköpta vattenvolymen som inte debiteras kund eller förbrukas i den egna verksamheten. Detta kan vara vid vattenläckor eller otillbörlig tappning från dricksvattennätet. Vi jobbar systematiskt med att identifiera läckor i nätet och det kontinuerliga arbetet med förnyelse och renovering av nätet gör att vi kan ppvisa ett bättre resultat än målet.							
Förebyggande underhåll - förnyelsetakt ledningsnät	0,7%	1,1%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Hållbar förnyelse genom modernisering och utbyggnad av vatten och avlopp			ca 8000 m				
Ledningsnätet i Nacka är totalt ca 111 mil. Förnyelse och utbyggnad sker kontinuerligt							
Antal identifierade och åtgärdade vattenläckor på huvudvattendning	22		31				
Total elförbrukning i VA-verksamheten (vatten, spillvatten och dagvatten)			3,85 milj. Kwh				
ca 0,14 miljoner kwh lägre jämfört med 2021.							
Antal kärltömningar från enbostadshus			-10%				
Antal reklamationer per 100 tömningar			0,16%				

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet								
Målsättningar	Utfall 2021	Mål 2021	Utfall 2022	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
Andel vattenprover "tjänligt utan anmärkning"			95%	>95%	>95%	>95%	>95%	
Innebär att 6 st prover hade en avvikelse/anmärkning men som ej påverkade dricksvattenkvalité (t.e.x något förhöjd järnhalt i vattnet).								
Volym tillskottsvatten / avloppsvatten vid bräddning			ca 4000m3					
I förhållande till tidigare års utfall och prognosticerad volym så bräddades mindre vatten under 2022. Vi moderniserar och utökar dimensionering av ledningsnätet kontinuerligt. Vi strävar efter så lite bräddning som möjligt men dessa styrs till stor del av yttre påverkan som skyfall, smältvatten och eventuella driftstörningar i t.ex. pumpstationer.								
Bräddningar, % av total volym spillvatten			0,33%	<0,5%	<0,5%	<0,5%	<0,5%	
Andelen bräddningar av den totala avloppsvolymen mätt som rullande treårsmedelsvärde								
Antal bräddningar med anledning av t.ex. elfel i pumpar eller höga flöden smältvatten			8					
Andel spillvatten vid genomförda bräddningar			58%					
Det bräddade avloppsvattnet består vid kraftig nederbörd mestadels av tillskottsvatten såsom regn men eftersom ca hälften av bräddningarna 2022 inte orsakades av höga flöden uppskattas andelen spillvatten i bräddningarna till ca 58 %. Beräkningar grundas på Svenskt vattens SVU rapport 2014:1.								
Andel sjöar med god status vad gäller övergödning	67%	75%	62%	75%	75%	75%	75%	75%
Det procentuella utfallet för 2022 är lägre än tidigare år. Det beror på att beräkningsmodellen förändrats. Status i sjöarna bedöms ändå som oförändrade i jämförelse med tidigare år. Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. NVOA följer målnivåerna i Nacka kommun Utfall 2022								
Tillskottsvatten			34%	<45%	<39%	<38%	<37%	
Mäts som rullande treårsmedelsvärde.								
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	185	180	174	175	170	165	160	
Nedåtgående trend de senaste 5 åren, något stagnerad under pandemiåren .								
Insamlat matavfall				37%				
matavfallsortering för året om 37% nås inte.								
Materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av	29		*	34	34	37	40	